

Piatra Craiului

PERLA COROANEI CARPATICE

În ansamblul Carpatilor Meridionali, caracterizati prin masivitate, în partea de est apare un “accident” morfologic, dat de prezenta unei bare calcaroase impunatoare, orientata pe directia SV-NE. Pitorescul deosebit, prapastiile ce apar de o parte si de alta a crestei principale, relieful carstic determinat de roca ce constituie masivul. Toate au impus o denumire pe masura grandorii sale – Piatra Craiului.

Spre deosebire de masivele insiruite de-o parte si de alta (Bucegi, Iezer, Fagaras), impresionante prin volumul impunator si aspectul alpin, Piatra Craiului contrasteaza cu formele masive, carora le opune profilul ei indraznet, dispus de-a curmezisul liniei generale a Carpatilor Meridionali, ca o creasta izolata si individualizata, încat înaltimile aflate în vecinatatea sa apar ca niste simple coline, numite de localnici “galme” sau “piscuri”.

Catre nord – vest si nord, limita Pietrei Craiului urmeaza Valea Barsa Mare, care desparte masivul de muntii Tagla si Pesani, iar la est limita urmareste vaile Raul Mare al Zarnestilor si Dambovicioara, dincolo de care se afla Magura Branului si munceii Dambovicioarei. Spre sud si vest, limita este data de sectorul superior al Dambovitei, amonte de confluenta cu Dambovicioara, dincolo de care se afla Masivul Iezer.

Un masiv cu un relief aparte

Din punct de vedere orografic, Piatra Craiului se prezinta ca o culme înalta de peste 2000 m (2244 m – varful “La Om”), unica, fara ramificatii, cu aspect alpin, versantul vestic foarte abrupt, aproape de verticala, având o înaltime de sute de metri, iar versantul estic asemanator ca forma, este mai puțin înalt. Masivul este alcătuit aproape în totalitate din calcare jurasice, dispuse sub forma unui sinclinal suspendat. Depozitele calcaroase se extind pe versantul estic în dreptul localitatilor Sirnea si Pestera, unde vin în contact cu depozitele conglomeratice ce alcătuesc partial Culoarul Rucar-Bran. Pe flancul vestic, calcarele se extind doar pana la baza abruptului, astfel încat poalele Pietrei Craiului sunt alcătuite din sisturi cristaline identice cu cele din Fagaras si Iezer.

Prezenta calcarelor pe un teritoriu atât de vast a impus o serie de fenomene carstice, detasandu-se pesterile, avenele, arcadele, portalurile, ferestrele, izbucurile, cheile, abrupturile si trenele de grohotis. Printre cele mai cunoscute sunt cheile Dambovicioarei si Brustureului, precum si Pestera Dambovicioarei.

În masa calcaroasa din flancul estic, vaile Cheia, Vladusca, Cheia de sub Grind, Copilului s.a. si-au sculptat vai adanci, epigenetice, cu sectoare înguste de chei. Între culmea principala, înalta, si cea secundara se afla un platou dezvoltat pe roci conglomeratice, strabatut spre sud de izvorul Dambovicioarei, numit si Valea cu Apa. Valea sa larga din sectorul conglomeratic se continua cu un sector foarte îngust la intrarea în masa de calcare dure, sector ce se continua pana la varsarea în

Dambovita, cu unele mici intreruperi. Cheile Dambovicioarei se extind in lungul paraului omonim pe o lungime de circa 5 km, peretii ridicati aproape de verticala depasind pe alocuri inaltimea de 200 m. in lungul acestui sector de chei se intalnesc izbucuri (izbucul de la Galgoaia, izvoarele din Plai).

Tot pe flancul estic al masivului se impun ca forme de relief carstic Avenul din Funduri si Avenul din Vladusca, Pestera cu Lilioci si Pestera Gaura Sbarcioarei. In sud-vestul Pietrei Craiului, la poalele Muntelui Pietricica, se remarca Cheile Mici ale Dambovitei (Cheile de la Plaiul Mare), in al caror perete vestic se afla Pestera Ursilor. Fenomene carstice se intalnesc si in nord-estul masivului, in lungul Raului Mare al Zarnestilor. Aici se detaseaza sectorul de chei cu o lungime de aproape 4 km, Prapastiile Zarnestilor, ai caror pereti de o salbaticie si verticalitate impresionanta ating 200 m inaltime. Tot in acest sector apar cateva izvoare resurgente, cum ar fi Fantana Domnilor si Fantana lui Botorog.

Pe flancul vestic al Pietrei Craiului se detaseaza ca fenomene carstice "Arcadele de la Zaplaz", arcada "Ceardacul Stanciului", in vecinatatea careia se gaseste Pestera Stanciului, o grota de care se leaga legenda haiducului Stanciu al Bratului. Tot aici se gaseste intinsa zona a "Marelui Grohotis", cat si avenul "Moara Dracului", o excavatiune de mari dimensiuni situata pe Muchia Rosie.

Vai spectaculoase si pitoresti

In ceea ce priveste reseaua hidrografica, principalele ape care-si au izvoare in acest masiv sunt Dambovita, Barsa Mare, Raul Mare al Zarnestilor, Dambovicioara si Sbarcioara. Dambovita, ce-si trage izvorul principal din estul Muntilor Fagaras, primeste o serie de mici afluenti de pe flancul apusean al Pietrei Craiului, cei mai importanti fiind Tamasul, Dragosloveni, Valea lui Ivan, Valea Speriatei s.a.

Barsa Mare, ale carei principale izvoare se gasesc in Muntii Fagaras si Tagla - Persani, primeste de pe flancul vestic si nordic al Masivului Piatra Craiului o serie de afluenti, dintre care se detaseaza Barsa Tamasului, Padina lui Calinet, Padina Ursilor, Padina Sindileriei si Padina Calului.

Raul Mare al Zarnestilor, afluent al Barsei Mari, isi are obarsia pe versantul rasaritean al Pietrei Craiului, unde sunt raspandite numeroasele sale izvoare (Curmaturii, Cheii, Martoiului, Brusturelui, Vladusca, Zanoagei si Padina lui Danisor). Dambovicioara prezinta o succesiune de izvoare pe flancul estic si sud-estic al Pietrei Craiului, cele mai pitoresti fiind Valcelul Gainii, Cheia de sub Grind, Capatanelor, Lespezilor, Steghiei, Copilului, Funduri, Muierii, Pesterii s.a.

Unicate floristice si faunistice

In ceea ce priveste ocrotirea naturii, aici s-a declarat doar o rezervatie naturala, "Piatra Craiului Mare", o rezervatie cu o suprafata de peste 1200 ha, ce se extinde pe ambii versanti ai Pietrei Craiului, in sectorul cuprins intre varful La Om si Curmatura, foarte bogata in elemente de peisaj (relief carstic), flora si fauna. Ca monumente ale naturii, putem mentiona garofita Pietrei Craiului (*Dianthus callizonus*), ce-si gaseste adapost doar in acest areal geografic. Floarea de colti (*Leontopodium alpinum*) se afla in pericol de disparitie din acest masiv, datorita inclinatiei unor "turisti" de a-si lua ca amintire aceasta nestemata a stancilor carpatice. Ca monumente ale naturii se mai remarca argintica (*Dryas octoptala*), brandusa (*Crocus moesiacus*), bulbucii (*Trollius europaeus*), ghintura galbena

(*Gentiana lutea*), sangele voinicului (*Nigritella nigra*), smirdarul (*Rhododendron kotschyi*) si tisa (*Taxus baccata*).

Dintre elementele faunistice ale Pietrei Craiului declarate monumente ale naturii sunt de amintit capra neagra (*Rupicapra rupicapra*), rasul (*Lynx lynx*), cocosul de munte (*Tetrao urogallus*), acvila (*Aquila chrysaetos*) si pastravul (*Salmo trutta fario*).